

27/4/1995
 NATIONEN

Krigsjubileum

Hvem er vinner og taper, når menneskeheten har fornedret seg? En ting er at problemet virker hjerteskjærende så lenge etterpå, det sier noe om hvor dypt de sårene sitter. En annen ting er at det ikke sier ungdommen noe som helst om den brutaliseringen som foregikk den gangen, og som fortsatt foregår! Jeg får følelsen av at vi reduserer krigen til et hesteveddeløp, hvor det gjaldt å satse riktig eller galt. Det fører oss inn i en relativisering, som gir et falskt og farlig bilde av nazismen. Det er for svingende nazismens ansikt dette handler om! Det er et ansikt vi aldri må tillate oss å sminke. Det er et ansikt vi ikke må betrakte gjennom et slør av prating om hvor ille det var eller ikke var i Norge. Det skygger for det viktigste: Hvor kom denne volden fra? Hvor kommer den fra i dag?

Enhver motstandsmann skammer seg over den behandling enkelte uskyldige NS-barn og tyskerbarn fikk etter krigen. Primitive hevn gjerninger begås gjerne av dem som har opplevd minst. Ofte er det også de som snakker mest brautende om krigen. Da får jeg lyst til å gråte.

Jeg vil iallfall ikke at de skal trekke seg unna disse erfaringene, og bli voldsmenn og ny-nazister bare fordi vi gamle ikke klarte å fremstille oss ordentlig nok. De må ikke få inntrykk av at norske krigsseilere eller motstandsfolk går rundt og føler seg som helter, eller at de sitter med hevntanker. Det er ikke sant.

Erik Bye, NRK-veteran
og motstandsmann